

Bruxelles, den 7. februar 2005

Undervisningsministeriet
Att. Pernille Skou Brønner Andersen
Uddannelsesstyrelsen
Den internationale enhed
Vester Voldgade 123
1552 København V

Vedr.: Høring om Bidrag fra Rådet (Ungdom) til midtvejsevalueringen af Lissabon-strategien

Indledningsvis kan DLI tilslutte sig hovedlinjen i høringsmaterialet. Bidraget fra Rådet lægger sig i direkte forlængelse af bl.a. Wim Kok rapporten, "Facing the Challenge", hvor det understreges, at Europa skal prioritere uddannelse og forskning højere for at nå Lissabon- målene. Maastricht-Kommunikéet har samme indgangsvinkel, men viser endnu tydeligere – især i hovedrapporten – at hvis det ambitiøse mål, "en konkurrencedygtig vidensøkonomi", skal realiseres, bliver det nødvendigt, at medlemslandene gør en stor indsats for, at *alle* unge erhverver kompetencer og kvalifikationer, der sikrer dem fodfæste på arbejdsmarkedet og giver dem grundlaget for den livslange læring, der kan fastholde dem på arbejdsmarkedet.

Det skal understreges, at det er et fælles ansvar at søge at nå målene. De enkelte lande skal gennem deres uddannelsespolitik sikre, at ingen unge udelukkes fra uddannelsessystemerne. Ingen ung må opleve at blive betragtet som "ubrugelig". Uddannelsessystemerne skal være så rummelige, at *alle* unge har mulighed for at erhverve sig viden og kompetencer. I denne sammenhæng er det relevant i dansk sammenhæng at fremhæve problemstillingen med de manglende praktikpladser for unge, der er optaget på erhvervsuddannelserne. Det fælles ansvar betyder bl.a., at arbejdsgiverne – private som offentlige - må påtage sig deres del af opgaven og sikre de unge praktiske erfaringer og etableret tilhørsforhold til arbejdsmarkedet

Fleksibilitet samt hurtig og smidig omstillingsevne er efterspurgte egenskaber på det moderne arbejdsmarked. Disse kompetencer er sammen med solid almenviden nødvendige for at kunne agere i vidensamfundet. Unge under uddannelse må forberede sig på at være i stand til at skifte fra en profession til en anden, måske flere gange i løbet af deres arbejdsliv. Arbejdsgiverønsker om meget "smalle", arbejdsmarkedsrelaterede uddannelser bør derfor ikke imødekommes. Såvel arbejdstagere som arbejdsgivere må regne med, at den enkelte ansatte gennem hele arbejdslivet skal efter- og videreudanne sig. Derfor skal uddannelsessystemerne fortsat sikre de unge brede kompetencer, som kan danne basis for livslang læring og "active citizenship".

Danmark uddanner ifølge OECD for få studerende på de videregående uddannelser. Imidlertid er jobudsigterne for unge nyuddannede akademikere ringe overalt i Europa. Værre inden for nogle fagområder end andre, men generelt er arbejds- og ansættelsesforhold usikre for mange nye kandidater. En forudsætning for at flere unge tiltrækkes af den tertiære sektor må derfor være, at forholdene på jobmarkedet forbedres væsentligt. Værdien af den akademiske arbejdskraft skal opprioriteres på arbejdsmarkedet, og der skal gives betragteligt flere midler til forskning, så der bl.a. kan skabes forskerstillinger til nye generationer af forskere.

Som Wim Kok også understreger i rapporten om midtvejsevalueringen af Lissabon-strategien, må erhvervslivet bidrage til at sikre, at den europæiske talentmasse på forskningsområdet skaffes forhold, som betyder, at de har lyst til og mulighed for at blive i Europa. Også her er der et fælles ansvar.

DLI kan tilslutte sig, at det, som anført i høringsmaterialet, vil være muligt at sætte processen i gang inden for de eksisterende rammer for samarbejdet om uddannelse i EU. Den åbne koordinations metode vil langt hen ad vejen være brugbar, da effektive tiltag under alle omstændigheder skal iværksættes på nationalt niveau. Men samtidig vil arbejdet givet kunne profitere ved "udveksling af god praksis" og "peer review". I den sammenhæng kan det fremhæves, at Danmark i forhold til "second chance" tiltag er blandt de førende. Specialefterskoler og produktionskoler vil sammen med erhvervsuddannelsernes generelle rummelighed kunne tjene som eksempler på "god praksis". Det skal samtidig understreges, at fastholdelse og videreudvikling af disse muligheder på nationalt dansk niveau, er en forudsætning for at Danmark kan opfylde de fælles europæiske mål.

Generelt må det konstateres, at hvis målsætningerne i forslaget om en ungdomspagt skal lykkes kræver det målrettede investeringer. På en række områder – herunder de ovenfor nævnte - skal der tilføres flere ressourcer. Det er fx indlysende, at hvis erhvervsuddannelserne skal løfte den opgave som Maastricht- Kommuniqueet pålægger dem, at optage og uddanne de marginaliserede unge og allerede udstødte, for hermed at bidrage til at bryde den negative sociale arv, så kræver det målrettet indsats og ordentlige vilkår og midler.

En særlig europæisk indsats i forhold til at skaffe de kommende generationer uddannelse og plads på arbejdsmarkedet er afgørende for Europas fremtid. Kommissæren for uddannelse, Ján Figel, udtrykte det meget klart på en konference om læreruddannelse for nylig: "Investering i humankapital er den bedste investering, man kan foretage sig på lang sigt."

Med venlig hilsen

Birgitte Birkvad
DLI Bruxelles.